

beskikkes advokat efter lovudkastets § 18, stk. 2. Retsplejelovens § 501 indeholder regler om fogedrettens prøvelsesret. Denne bestemmelse må også finde anvendelse. Der kan dog ikke fremsættes indsigelser mod rigtigheden af udenlandske afgørelser, der er omfattet af Europarådskonventionen, jf. artikel 9, stk. 3. Reglen i retsplejelovens § 502 må for Europarådskonventionens vedkommende være fortrængt af lovforslagets § 8. Reglerne i §§ 503-506 finder derimod anvendelse.

Retsplejelovens kapitel 48 indeholder én bestemmelse - § 536 - der har betydning efter dette lovforslag. Efter § 536, stk. 1, kan afgørelsen om forældremyndighed og samværret fuldbyrdes ved anvendelse af tvangsbøder eller ved umiddelbar magtanvendelse. Efter bestemmelsen kan fuldbyrdelse ikke ske, hvis barnets sjælelige eller legemlige sundhed kommer i fare derved. Det må antages, at § 536, stk. 1, gælder, idet lovforslaget dog indeholder flere bestemmelser, som supplerer og udvider bestemmelsen, se således § 6 og § 11. Retsplejelovens § 536, stk. 2, 2. pkt., der giver mulighed for, at fogedretten kan udsætte tidspunktet for barnets udlevering i kortere tid, må for sager, der omfattes af Europarådskonventionen, anses for fortrængt af lovforslagets § 8. I øvrigt finder § 536 anvendelse. Dette betyder bl.a., at det er fogedretten, der afgør, om fuldbyrdelsen skal søges gennemført ved tvangsbøder eller ved umiddelbar magtanvendelse, jf. § 536, stk. 1, 1. og 2. pkt.

Til stk. 2

Efter stk. 2 har fogedretten pligt til at beskikke en advokat for den, der har indgivet anmodningen, medmindre denne allerede har antaget en advokat. Dette gælder uanset vedkommendes økonomiske forhold. Der er herved lagt vægt på, at ansøgeren i reglen vil være udlænding. Er anmodningen indgivet af centralmyndigheden, gælder, at denne efter loven ikke er tillagt kompetence til at optræde selvstændigt eller til at varetage sagsbehandlingen på ansøgerens vegne. Kravet om obligatorisk advokatbeskikkelse for den, der har indgivet anmodning, fremgår ikke direkte af konventionsteksterne, men må anses for forudsat i Europarådskonventionens artikel 5 og Haagerkonventionens artikel 7 om centralmyndighedens virksomhed. Det fremgår heraf, at centralmyndigheden har pligt til at sikre, at den, der har indgivet anmodningen, repræsenteres under sagen på vilkår, der ikke er dårligere, end hvad der gælder for personer med statsborgerskab eller bopæl i det pågældende land.

Om betaling af salær og godtgørelse for udlæg til den beskikkede advokat gælder reglerne i retsplejelovens kapitel 31 om fri proces. Dette indebærer, at om-

kostninger, der efter sin art ikke er omfattet af reglerne om fri proces, må betales af ansøgeren selv.

Såvel Europarådskonventionen som Haagerkonventionen forudsætter, at enhver omkostning i forbindelse med sagsbehandlingen afholdes af det land, der skal behandle sagen. Efter Haagerkonventionens artikel 26, jf. artikel 42, kan der imidlertid tages forbehold herfor, således at advokatomkostningerne begrænses til alene at omfatte, hvad der er dækket af de enkelte konventionslandes ordninger vedrørende fri proces. Ved bestemmelsen i stk. 2 foreslår arbejdsgruppen, at dette forbehold skal udnyttes på samme måde, som det er sket i Norge og Sverige. Justitsministeriet er enig heri. Begrænsningen gælder ikke sager efter Europarådskonventionen.

Til kapitel 6

Kapitel 6 indeholder regler om, under hvilke betingelser der kan træffes danske forældremyndighedsafgørelser samtidig med, at der verserer en sag om tilbagegivelse af et barn, som ulovligt opholder sig her i landet, eller om tilbagegivelse af et barn, der ulovligt er bortført fra Danmark til udlandet.

Til § 19

Bestemmelsen vedrører begrænsninger i muligheden for at træffe forældremyndighedsafgørelser her i landet, når barnet ulovligt opholder sig her.

Stk. 1 omhandler tilfælde, hvor der er fremsat anmodning om tilbagegivelse af et barn efter § 10, stk. 1. Der er da ikke mulighed for at træffe afgørelse i en verserende forældremyndighedssag her i landet, før tilbagegivelsesanmodningen er behandlet. En anmodning om tilbagegivelse udelukker enhver realitetsafgørelse om forældremyndigheden, ikke alene at der afsiges dom, men også at der træffes midlertidige afgørelser efter myndighedslovens §§ 18-19.

Stk. 2 gælder de tilfælde, hvor det under en verserende forældremyndighedssag her i landet oplyses, at barnet efter bestemmelserne i § 10, stk. 2, ulovligt opholder sig her, uden at der endnu efter Haagerkonventionen er fremsat anmodning om tilbagegivelse. Er dette tilfældet, kan retten ikke træffe nogen afgørelse om forældremyndighed, medmindre der har været rimelig tid til at fremsætte en sådan anmodning. Hvorvidt dette er tilfældet, må bero på de konkrete oplysninger vedrørende omstændighederne omkring bortførelsen, men må formentlig i almindelighed bedømmes på tilsvarende måde som vurderingen i lovforslagets § 5, nr. 1, af, om parten har fået forkyndt en stævning eller modtaget et tilsvarende dokument så tidligt, at parten har kunnet varetage sine interesser.